

Ελεύθερος Χρόνος

- Πρόκειται για το διάστημα του χρόνου που διαθέτει ο άνθρωπος για να αναπαυθεί, να καλλιεργήσει τα ταλέντα και τις κλίσεις του, να προάγει το πνεύμα του, **σύμφωνα με την προσωπική του βούληση**. Είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την έννοια της πραγματικής ελευθερίας του ατόμου και των επιλογών του.
- Αντιπαρατίθεται στον «υποχρεωτικό» χρόνο της εργασίας και στον λεγόμενο «κενό / ανεκμετάλλετο» χρόνο των μετακινήσεων.
- Συνιστά το **σύνολο των ασχολιών** στις οποίες το άτομο μπορεί να **επιδοθεί με τη θέλησή του**, αφού προηγουμένως αποσπαστεί από τις βιοποριστικές ανάγκες και τις οικογενειακές ή κοινωνικές υποχρεώσεις.

Η Αναγκαιότητα ύπαρξης του ελεύθερου χρόνου για τους νέους:

- ✚ Στη σύγχρονη πολυάσχολη εποχή ο ελεύθερος χρόνος προβάλλει ως **αδήριτη ανάγκη** για τους νέους ανθρώπους αν και αρκετοί ενήλικοι ταυτίζουν την ελεύθερη ώρα των νέων με απραξία, έλλειψη σκοπού και την αποδίδουν στην τάση οκνηρίας τους.
- ✚ Οι νέοι όταν αξιοποιούν **γόνιμα** τον ελεύθερο χρόνο τους ωφελούνται πολλαπλά γιατί:
- ✚ Εξασφαλίζουν **ανάπαυλα**, σωματική χαλάρωση και **ψυχική ηρεμία**. Αποβάλλουν το άγχος που προκαλούν οι εξαντλητικοί ρυθμοί ζωής και η πιεστική καθημερινότητα. Έχουν την ευκαιρία για περισυλλογή, αποκατάσταση της σχέσης με τον εαυτό τους και αναζήτηση της ταυτότητάς τους μέσα από την **ενδοσκόπηση** και τον εσωτερικό διάλογο.
- ✚ Ασχολούνται με την ανάπτυξη της πνευματικής, ψυχικής και ηθικής καλλιέργειάς τους. Διερευνούν το πεδίο ενδιαφερόντων τους και **ανακαλύπτουν νέες ατραπούς δημιουργικότητας** μέσα από το θέατρο, τον κινηματογράφο, τη μουσική, τη μελέτη, τον αθλητισμό, το χορό, την επαφή με τη φύση και τα ταξίδια.
- ✚ Αποκτούν προσωπικά **βιώματα** που συντελούν στη συναισθηματική και πνευματική ωρίμανσή τους.
- ✚ Ανοίγονται προς την κοινωνία και ενισχύουν τους **κοινωνικούς δεσμούς** τους, ενδυναμώνουν τις διαπροσωπικές τους σχέσεις και αμβλύνεται η μοναξιά.
- ✚ Διευκολύνεται η κοινωνική και **πολιτική τους ολοκλήρωση** μέσα από τη συμμετοχή τους σε συλλόγους, σωματεία, ενεργούς συμμετοχής στα κοινά.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι νέοι με την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου και την ψυχαγωγία τους:

- ✚ Οι ανταγωνιστικές συνθήκες που επικρατούν στο χώρο της εκπαίδευσης για την εισαγωγή των μαθητών στις πανεπιστημιακές σχολές, προωθούν την εντατικοποίηση των εργασιών στο σχολικό περιβάλλον και την πρόσθετη φροντιστηριακή στήριξη. Αποτέλεσμα αυτής της πραγματικότητας είναι η **σύνθλιψη του ελεύθερου χρόνου** των νέων και η απώλεια του αυθορμητισμού τους.
- ✚ Ο χρόνος αντιμετωπίζεται αποκλειστικά **χρησιμοθηρικά** και αξιοποιείται με γνώμονα τη μελλοντική επαγγελματική αποκατάστασή τους και με την προοπτική του κέρδους. Εύλογα ο ελεύθερος χρόνος θεωρείται περιττός και ταυτίζεται με την οκνηρία.
- ✚ Οι νέες απαιτήσεις του επαγγελματικού ανταγωνισμού επιβαρύνουν τους νέους και τους μετατρέπουν σε **κυνηγούς πρόσθετων τίτλων σπουδών** με αποτέλεσμα να δεσμεύεται και ο παραμικρός ελεύθερος χρόνος που θα τους αναλογούσε.
- ✚ Οι πολλαπλές πιέσεις του καθημερινού αγώνα των νέων τους ωθεί όταν έχουν την «πολυτέλεια» έστω και λίγου ελεύθερου χρόνου να στρέφονται στην **παθητική παρακολούθηση** ευτελών τηλεοπτικών προγραμμάτων.
- ✚ Η αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου ταυτίζεται με την εκτόνωση των **φθηνών διασκέδασεων** και απορρίπτεται η επιλογή της γόνιμης ψυχαγωγίας.
- ✚ Αντί να επιδιώκουν την ενδυνάμωση των κοινωνικών τους σχέσεων εγκλωβίζονται στη μοναξιά και οδηγούνται σε κοινωνικό απομονωτισμό.

Γόνιμη Αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου:

- ✚ Ο ελεύθερος χρόνος είναι ωφέλιμο να διοχετεύεται **στην επαφή του ατόμου με τον ίδιο τον εαυτό του** και να γίνεται χρόνος δημιουργικού εσωτερικού διαλόγου. Οι νέοι πρέπει να έχουν την ευκαιρία να τον διαθέσουν για την αυτοκριτική τους, την αξιολόγηση των επιλογών τους, των αποφάσεών τους και του τρόπου ζωής τους.
- ✚ Οι νέοι μπορούν να συνειδητοποιήσουν την αξία του ελεύθερου χρόνου για την **ανάληψη πρωτοβουλιών και τη διεύρυνση των ενδιαφερόντων και της δημιουργικότητάς τους**.
- ✚ Η γόνιμη αξιοποίησή του προϋποθέτει **την επικοινωνία του ανθρώπου με το συνάνθρωπο, την ενσυναίσθηση, την αλληλεγγύη, τον αμοιβαίο σεβασμό**.
- ✚ Ιδιαίτερα σπουδαία κρίνεται η ενασχόληση του ατόμου με τον **πολιτισμό και τα πνευματικά αγαθά**. Η παρακολούθηση των εξελίξεων στο χώρο της τέχνης, η επικοινωνία με τα καλλιτεχνικά ρεύματα και τα

πολιτιστικά δρώμενα αναβαθμίζουν το πνευματικό επίπεδο των ατόμων, διευρύνουν τους ορίζοντές τους, βαθαίνουν την κουλτούρα τους και εκλεπτύνουν την αισθητική τους.

- ✚ **Η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου συμβάλλει στη διαμόρφωση ισχυρής κοινωνικής και πολιτικής συνείδησης.** Η ενασχόληση των νέων με τα κοινά τους βγάζει από τη σφαίρα της ατομικότητάς τους και τους δίνει ερεθίσματα για στοχασμό. Η ενημέρωση και η γνώση για το συλλογικό γίνεσθαι τους καθιστά μετόχους των εξελίξεων, τους δίνουν τη δυνατότητα να επεμβαίνουν δημιουργικά στο περιβάλλον τους, να αξιολογούν και κρίνουν τις μεταβολές σε αυτό.
- ✚ **Η οικογένεια** έχει καθήκον να εφοδιάζει τους νέους με τα απαιτούμενα ερεθίσματα που γονιμοποιούν την ευαισθησία τους και τους ωθούν να αναπτύξουν τις κλίσεις και τις ιδιαίτερες δεξιότητές τους. Είναι πρόσφορο να τους ενθαρρύνουν να έρθουν σε επαφή με τις τέχνες, τον αθλητισμό και τα βιβλία.
- ✚ **Το σχολείο** οφείλει να μεσολαβεί ώστε οι νέοι να γνωρίσουν τις πολιτιστικές παραδόσεις και να διαμορφώνουν μια βιωματική και γόνιμη σχέση με τον πολιτισμό (θεατρικές παραστάσεις, μουσικές εκδηλώσεις, αφιερώματα σε καλλιτέχνες..).
- ✚ **Τα Μ.Μ.Ε** πρέπει να αναδεικνύουν τις πολύπλευρες εκφάνσεις της πολιτιστικής δημιουργίας και να διαμορφώνουν τα τηλεοπτικά προγράμματα με γνώμονα την ποιότητα.
- ✚ Η Πολιτεία οφείλει να μεριμνά ώστε να δημιουργούνται έργα υποδομής, αθλητικοί χώροι με ελεύθερη είσοδο, δανειστικές βιβλιοθήκες, πολιτιστικοί σύλλογοι, νεανικά κέντρα....